

Motion

Låt Region Västmanland bli en fristad för förföljda konstnärer

2019-06-10

Författare, konstnärer, musiker och journalister spelar en central roll i alla demokratiprocesser med sitt skapande och är ofta de första som tystas av makten.

Sedan början av 1990-talet har städer runtom i världen tagit initiativ till att under en tid bjuda in en författare eller journalist som inte har möjlighet att verka fritt i sitt yrke i hemlandet. Idag är rörelsen bredare och alla typer av konstnärer inkluderas. Fristadssystemet erbjuder en person, som genom sitt konstnärliga yrke, är i behov av skydd. Att vara fristad handlar om att ta ställning för yttrandefrihet och demokratiska värderingar. Det handlar om att ge en konstnär skydd för att hen ska kunna fortsätta utöva sin konst och att rädda verk som aldrig skulle skapas på grund av de risker det skulle medföra för konstnären själv.

Idag finns 24 fristäder i Sverige som är medlemmar i ICORN, International Cities of Refuge Network. De flesta av dessa är kommuner, men även några regioner har anslutit sig. Av de 24 är det 22 som tar emot fristadskonstnärer och ett par regioner har en stödjande roll till fristadskommunerna i regionen.

Kommuner eller regioner som vill bidra till att värna yttrandefriheten kan erbjuda författare, musiker, bildkonstnärer, dramatiker, journalister och andra professionella konstnärer som lever under hot i sina hemländer en fristad under två år. Under denna tid kan konstnären leva och fortsätta arbeta med sitt yrke i trygghet. Kommunen eller regionen som bjudit in står för konstnärens försörjning under dessa två år. Under tiden då konstnären finns i kommunen/regionen kan hen bidra till mångfalden i det lokala och regionala kulturlivet. Från Kulturrådet kan bidrag sökas för att främja fristadskonstnärers deltagande i konstnärliga och sociala sammanhang, för översättning av verk och för möjligheten att delta i den kulturella offentligheten.

Idag finns ingen fristadskommun i Västmanland, trots att både Västerås och Sala varit positiva till detta. I Västerås har frågan om anslutning till Fristadsprogrammet dragits i långbänk, i dag är det ekonomin som sätter käppar i hjulet. I Sala ville man avvakta resultatet av införande av Idéburet offentligt partnerskap (IOP) samt Lokal överenskommelse (LÖK), men med tanke på den katastrofala situation Sala befinner sig i vad gäller ekonomin, finns nog inget större hopp om en fristad där heller.

Region Västmanland kan då gå före i utformningen av arbetet med fristadskonstnärer, antingen genom att själv bli en fristad eller följa Västra Götalandsregionens eller Region Skånes exempel; att arbeta stödjande och samordnande i fristadsfrågor gentemot kommunerna.

På vilket sätt arbetet ska utformas behöver utredas, detta gärna i samråd med Västerås stad och Sala kommun.

Vi yrkar därför

att Region Västmanland blir medlem i ICORN och ansluter sig till Fristadsprogrammet

att omfattningen och utformningen av arbetet med fristadskonstnärer i regionen utreds.

Johanna Ritvadotter (V)

Fredrik Stockhaus (V)

Pratima Åslund (V)

